

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE VERANDA

Een niet al te vrolijke volkse komedie

1880
door

PIER BOSSUYT

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1990

(N° 1877)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste 10 tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel.

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A. "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

C.I.P. Koninklijke Bibliotheek Albert 1
Bossuyt, Pier

De veranda : een niet al te vrolijke volkse komedie / Pier Bossuyt. - Antwerpen : Toneelfonds J. Janssens, 1990. - 69p. ; 30cm.

ISBN 90-385-0064-5

Doelgroep : Toneelverenigingen

NUGI : 302

Wettelijk Depot D/1990/220/65

ISBN 90-385-0064-5

© 1990 Toneelfonds J. Janssens/Pier Bossuyt

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Personages : (2 dames - 8 heren + figuratie)

Theo Gryspeert, een werkloze hulpboekhouder

Nicole, zijn vrouw

Ronny, een autochtone arbeider

Jean-Claude Hebbelinek, industrieel, schepen van openbare werken, buurman en weldoener van de Gryspeerts.

Patricia, dochter van Theo

Chris, zoon van Theo

Ahmed / Aziz, gastarbeider(s)

Stefaan, een student

Gerard, een rijkswachter

Tweede rijkswachter

Stem van een nieuwslezer

Stem van een disk-jockey

Brulloftsgasten

De handeling speelt zich af in de woonkamer van Gryspeert.
Voor het zesde tafereel : hoek van feestzaal met bar.

De woonkamer van Theo is zonder veel moeite om te toveren in een hoekje van de feestzaal. De wanden kunnen aan het oog onttrokken worden door een gordijn (van plasticlinten bv., wat een feestelijk effect geeft). Meubelen dienen vanzelfsprekend verwijderd. Een hoog dressoir kan eventueel omgekeerd worden om als bar te fungeren. Een kitscherig schilderij met damherten boven de bar ware leuk (verwijzing naar het hertepark van Hebbelinck). Tijdens de dekorwisseling voor en na het tafereel kan feestmuziek klinken.

De handeling speelt zich af in Werebeke, een imaginaire maar denkbare halfverstedelijkte gemeente in zuidwest-Vlaanderen. (Warebeke zou natuurlijk evengoed ergens anders kunnen liggen.) De eigenaardigheden in het taalgebruik zijn ontleend aan de taal van die streek. Het is dan ook de bedoeling dat het stuk in een streektaal wordt opgevoerd. Folklorisme is evenwel uit den boze, evenals het vervallen in een soort 'algemeen Vlaams'. Dat personages op bepaalde momenten overschakelen op algemeen Nederlands (bv. wanneer politieke termen gebruikt worden) is volkomen in orde.

De woonkamer van Theo Gryspeert. Rechts een deur die naar de ingang leidt, de deur links leidt naar de keuken, garage en kelder. Gebruikelijke inrichting met eet- en zithoek. in het midden een tuindeur, waar later de veranda zal komen.

Nicole staat te strijken. Theo leest de krant. De televisie staat aan. Klank van Engelstalig feuilleton.

Theo : Wat gaat Hebbelinck met die twee schapen doen ?

Nicole : Ge moogt blij zijn dat je de'r van af geraakt. Wat gedachten om schapen op dat stuk te steken. We zouden er zo een schone lochting van kunnen maken. En nu dat je toch niets anders te doen hebt.

Theo : Ik heb het u al duizend keer gezegd. Ik ben boekhouder en geen hovenier.

Nicole : Hulpboekhouder.

Theo : Ik kan er ook niets aan doen dat ze 't in de Hebbotex liever doen met een computer dan met Gryspeert. Dat kost ze wel meer dan dat ze mij in tien jaar moeten geven, maar ze kijken voorzeker liever naar een machine dan naar een mens.

Nicole : Met het aangezicht waarmee dat je hele dagen rondloopt verwondert mij dat niet.
(Stilte)

Theo : 't Doet mij iedere keer zeer van die beesten dood te laten doen.

Nicole : Ge zoudt er anders beter voor kunnen zorgen. Zo vet zijn ze ook niet.

Theo : Twee schapen voor Hebbelinck. Als 't is om ons plezier te doen, cadeautjes moet ik niet hebben van mijnheer Hebbelinck.

Nicole : Ik moet opruimen. Hij gaat hier allicht gaan zijn. En bezie een keer hoe dat ik hier sta gelijk een sloor. (Af met linnenmand).

Theo : De deur !

Nicole : (van achter de deur) Zeg, ik heb ook maar twee handen. (op) (vouwt strijkplank op) En de beenhouwer is er ook nog niet. Hij heeft pertang gezegd dat hij hier te zessen ging zijn.

Theo : Twee schapen voor een mens alleen. Hij gaat toch alle dagen geen schapevlees vreten zeker. Of is 't voor de gasten van de barak ? Ze zeggen dat die bougnouls geen ander vlees mogen eten van hun godsdienst. (Nicole af met strijkplank) De deur godverdomme !

Nicole : (op) Ge zoudt beter een beetje helpen gij. Sedert dat je buiten zijt uit Hebbotex zit je daar hele dagen in uw zetel.

Theo : De koteletjes en de boutjes voor Hebbelinck en de bocht voor Ahmed en co. Hij kan het nog aftrekken van hun pree ook. Ze moeten niet reclameren want ze zijn aleens niet ingeschreven.

Nicole : Ahwel, ik vind dat schoon van Jean-Claude dat hij voor die mensen zorgt. Gelijk dat hij toch ook voor ons gezorgd heeft. Dat is toch schoon dat ik nu mag kuisen bij hem, nu dat je gij geen werk meer hebt.

Theo : En de bedden opmaken.

Nicole : En als 't nodig is koken ook. Die mens heeft het ook niet gemakkelijk, sedert dat zijn vrouw dood is. Zijn maarte komt stilletjes aan oud en hij is veel te goed om ze weg te zenden.

Theo : Een familiestuk.

Nicole : Hij was heel content, die keer dat ik die sole normande gereedgemaakt heb voor hem en voor de burgemeester en zijn madam.

Theo : Die keer dat je ten tweeën 's nachts thuisgekomen zijt.

Nicole : En dan ? Kun je niet verdragen dat ze mij ook nog een koffietje en een druppel presenteren achter de afwas ? Sedert dat je thuis zit kun je niets meer verdragen.
(de bel gaat) Zou je gij een keer opendoen ? Ik sta hier nog in mijn schort. (af)

Theo : (terwijl hij zich naar de deur begeeft) Jean-Claude ... Jan-mijn-kloten godverdomme. (af)

(Theo en Ronny op. Ronny draagt overall van garagist.)

Theo : Wat nieuws ?

Ronny : 't Is voor 't schaaap te scheiden. Marcel kon niet komen en hij zei tegen mij, zou je gij dat een keer gaan doen ? Ik heb mij moeten haasten, want achter 't werk moest ik nog een keer gaan kijken naar de auto van Vermautje.

Theo : Zij je gij nu al beenhouwer ook ?

Nicole : (op) Ge weet toch dat dat zijn echte stiel was.

Ronny : Als boerenzoon moet je een beetje van alles kennen hé. Ik heb een diplom van beenhouwer. Maar in de fabriek is er meer te verdienen. Zolang dat wijlder later ook niet door een computer vervangen worden, hé Theo.

Theo : Ik kan er niet mee lachen.

Nicole : Ge gaat die schapen toch niet scheiden met je tournevis zeker.

Ronny : Neeneen 'k. 'k Heb al mijn alaaam mee. (maakt aanstalten om gereedschapstas uit te pakken).

Nicole : De beesten liggen in de garage. Ge weet het zijn hé. Mijnheer Hebbelinck zal niet lang meer wegblijven. (de bel gaat) Daar is 't ié.

(Ronny af. Nicole schikt nog even snel haar kapsel en gaat dan openmaken. Weer op met Hebbelinck).

Hebbelinck : Hâ, dag Theo. En ?

Theo : En wat ?

Hebbelinck : Nog altijd thuis ?

Theo : Wat wil je, mijnheer Hebbelinck.

Hebbelinck : Jean-Claude. Ik ben uwen baas niet meer hé, en wij zijn hier niet in den bureau. En daarbij, wij zijn toch gebuurs zeker.

Theo : Mijnheer Hebbelinck. Hier in Werebeke is een Hebbelinck een mijnheer. Ik heb altijd mijnheer tegen u gezegd en mijn vader zei mijnheer tegen uw vader. 't Is niet omdat je mij buitengesmeten hebt dat dat moet veranderen.

Nicole : Theo, ge moogt dat zo niet zien, dat weet je toch wel.

Hebbelinck : Ik versta dat 't moeilijk is Theo, voor mij was het ook moeilijk. Maar ge moet dat verstaan, ik ben niet meer alleen baas gelijk mijn vader in zijn tijd.

Nicole : De laatste tijd is er geen huis mee te houden.

Hebbelinck : Wij gaan er wel iets op vinden. Aan de gemeente misschien. Maar ge gaat een beetje patiëntie moeten hebben. Voor 't moment zit alles vol.

Theo : 'k Vertsta't. Ik mag zeker al een partijkaart gaan kopen.

Nicole : (tot H.) Zouden wij niet beter naar de schapen gaan kijken ? Met die vent kun je niet meer klappen.

Hebbelinck : Nicollette, ge moet met al de mensen kunnen klappen. Theo heeft nu een moeilijke tijd, maar dat gaat wel beteren. Tot seffens, Theo.

Theo : (bromt iets binnensmonds).

(Hebbelinck en Nicole af)

(Patricia en Chris op, kibbelend)

Patricia : Dat is de laatste keer dat je mij meekrijgt op die moordmachine van u.

Theo : De deur !

Chris : Allez, voor een keer dat ik zo vriendelijk ben om u te voeren, 't is ook nooit wel met madam.

Patricia : Ge hebt aan uw moteur zitten prutsen. Weet je gij wel dat dat je doet ?

Chris : Ge laat gij ook dikwijls genoeg aan uwe moteur prutsen. Peins je misschien dat ik dat niet weet ?

Patricia : Wat wil je daar nu mee zeggen, snotneus ?

Theo : De deur !

Theo : En hoe is 't nu geweest op de bank bij mijnheer Depreitere, Patricia ?

Patricia : Ik ga niet meer.

Theo : Nu dat je eindelijk werk hebt, en ge wil het al opgeven achter één dag. Ge moet toch een klein beetje serieus zijn hé kind.

Patricia : Depreitere zou beter een beetje serieus zijn.

Chris : Hij kan al van de eerste dag van haar gat niet blijven, zegt ze. Z'is d'r anders pertang zo vies niet van.

Theo : Spreek toch alzo niet over uw zuster. Is dat waar, Patricia?

Patricia : Van Depreitere ? Ja't. Vaneigens niet gelijk of dat hij daar dat vertelt, 't krapulleke.

Chris : Hela, hela, een beetje respect voor de enige serieuze broodwinner van de menage.

Patricia : Ge moogt er nog van klappen. Ze durven u voorzakers niets anders laten doen dan de koer te vagen.

Chris : Ik werk tenminste ik, en zonder diploms. Ik ben ik niet benauwd van mijn poten vuil te maken, madam de mislukte onderwijzeres.

Theo : Ik wist dat die Depreitere een beetje van een filou was, juist gelijk zijn maat Hebbelinck, maar zo rap. Wat is er gebeurd ?

Patricia : Ik wil gerust op een bureau werken, en dat de baas een beetje op uw vingers kijkt, dat kan ik verstaan, alleszins als je nieuw zijt. Maar met geheel de dag die oude vuilaard zijn asem in mijn nek ...

Chris : Ocheretoch, zijnen asem in haar nek. Is't al?'k peinsde haast dat je verkracht was.

Theo : Zwijg toch een keer, Chris, stel u een keer in de plaats van uw zuster.

Patricia : 't Was vaneigens nog een beetje meer dan dat. Als ze alzo beginnen, hoe moet dat eindigen ?

Theo : Ge hebt gelijk, kind, dat je u niet laat doen. 't Is nu van dat aan je moeder te expliqueren.

Patricia : 'k Zal dat zelf wel doen, ge moet daar niet mee inzitten. Maar is Hebbelinck hier al geweest achter zijn schaaap ?

Theo : Twee schapen. Hij pakt er twee. 'k Geloof dat uw moeder hem nogal rond haar vingers kan draaien.

Chris : Ge moogt gerust zijn.

Patricia : Zwijg maar, gij.

Chris : Loop ik in uw weg misschien ? 'k Ga een keer gaan kijken in de garage. 'k Heb gezien dat Ronny zijn auto hier ook staat. 'k Moet hem nog wat vragen voor mijn brommer.

Patricia : Ga je hem nog meer opfokken, misschien ?

Chris : Dat zijn mijn zaken. Zoek gij u maar een baas zonder asem. (af).

Patricia : Dag papaatje (zoent Theo)

Theo : Allez, nu niet smouten hé. Wij waren bezig met serieuze dingen. Wat is dat daar geweest met Depreitere ?

Patricia : Kijk je ?

Theo : Naar wat ? Naar die televisie? Bah neen 'k. 'k Peins dat 'k hem aangezet heb uit gewoonte. (Patricia zet TV af).

Patricia : 'k Zou wat willen vragen aan Hebbelinck voor 't actiecomité.

Theo : Weeral een actiecomité. Wat gebeurt er nu weer ?

Patricia : Eerst een keer telefoneren. (naar telefoon)
Hallo, Stefaan? 't is hier met Patricia hé.
.... Jaaaar, 't is voor serieuze dingen dat 'k
bel, heel serieuze wil ik zeggen. Hebbelinck
is hier. 't is 't moment. Kun je afkomen? Ja,
nu direct. Gij zijt een schat".

Theo Voor 11.11.11. is het toch nog veel te vroeg.
En die actie voor het jeugdhuis, dat is toch
al verloren.

Patricia : Heb je 't dan niet gelezen in uw gazet ? Van
die nieuwe TGV-lijn ?

Theo : Dat ze nog een TGV zouden aanleggen
van Antwerpen naar Rijsel, over Gent en
Kortrijk.

Patricia : En waar peins je dat die moet passeren ?
Dwars door Wērebeke. Volgens Stefaan zelfs
door 't Patersbos, het enigste stukje groen
kilometers in 't ronde.

Theo : 't Bos van Baekelant. 'k Weet nog goed, als
we kinders waren gingen wij daar altijd
Baekelandt spelen, of Zorro, of Leeuw van
Vlaanderen, of Tarzan. 't Was eigenlijk altijd
hetzelfde spel. Nu zou dat niet goed meer gaan
met al die villa's. Gij kunt nievers meer
passeren of daar begint één van die
schrikkelijk grote waakhonden te bassen.

Patricia : Ze gaan die villa's niet onteigenen
vaneigens. 't Zal wel dat stukske zijn dat nog
echt bos gebleven is.

Theo : Stefaan, heet hij ook geen Baekelant ?

Patricia : Bah, neen, 't is de zoon van Verstraete, de
wijnmarchand.

Theo : 't Is zijn moeder die Baekelant heet, Hilde Baekelant. In de tijd was zē ook altijd bezig met alle soorten acties. Daar moest revolutie komen, zei ze, de macht aan 't volk, 'k hoor het haar nog roepen. Ik heb daar zelve nog aan meegedaan. Ik en weet niet hoeveel betogingen voor Viëtnam en al zo'n dingen. En zij op kop. Tot dat ze met Verstraetje getrouwd is. Ons passionaria was in een keer madam gekomen.

Patricia : Stefaan en ik en nog een paar gasten van 't jeugdhuis, wij zijn al een paar keer samengekomen voor een nieuw actiecomité. En van Hebbelinck willen wij 't standpunt van 't gemeentebestuur kennen.

Theo : Ge peinst toch niet dat ze gaan meedoen zeker.

Patricia : Hoe meer hoe liever. Ge moogt niet vergeten dat weer bijkans stemming is.

Theo : 'k Hoor uw moeder al : ge zoudt beter werk vinden in de plaats van u met al-die zever bezig te houden.

Patricia : En mijn vader ?

Theo : Is dat wel serieus, hetgeen dat je daar zei van Depreitere ? Ge moet toch een beetje op uw toekomst peinzen.

Patricia : En ondertussen alles laten gebeuren zeker. 't Zou een schone toekomst zijn, als je die heren laat doen.

(Nicole en Hebbelinck op)

Nicole : Ge gaat er content van zijn. 't Is schoon vlees, en natuurlijk gekweekt.

- Theo :** Een beetje mager, maar allez.
- Nicole :** Wat zeg je gij nu ? Schapevlees mag toch niet vet zijn zeker ?
- Patricia :** De enige vuiligheid die ze binnengekregen hebben is de die van de rook van uw fabriek.
- Hebbelinck :** Ha Patriciaatje, weet je gij dat je met de dag schoner komt ?
- Theo :** Ik heb nog een beetje vrouwvolk in mijn huis hé ?
- Hebbelinck :** 't Kan niet missen, met zo een moeder.
- Theo :** Nog een geluk dat ze 't uiterlijk niet mee heeft van haar vader.
- Patricia :** Mijnheer Hebbelinck, ...
- Hebbelinck :** Jean-Claude, heé. Wij zijn toch gebuurs.
- Nicole :** Een whisky'tje, Jean-Claude ? 't Is uw merk.
- Hebbelinck :** Bah ja, 'k Ga ondertussen een cheque schrijven. Ahmed gaat achter 't vlees komen. (Nicole haalt fles en glas uit kast).
- Theo :** Als hij braaf is, mag hij de benen hebben.
- Patricia :** Mijnheer Hebbelinck ...
- Hebbelinck :** (gaat aan tafel zitten). Jean-Claude.
- Theo :** (tot Nicole) 'k wist niet dat je dat in huis had. 'k Zou wel eentje meedrinken.
- Nicole :** Daarvoor krijg je hem wel uit zijn zetel. (zet tweede glas op de tafel).

Nicole : Doe een keer open, Patriciaatje.

Patricia : Dat zal Stefaan zijn. (af).

Hebbelinck : Allez, santé hee Theo. (zij drinken)

(Patricia op met sjofele gastarbeider)

Patricia : Et ça va, Ahmed ?

Aziz : Moi Aziz. Ahmed, mon frère, autre boulot à faire. (tot H) Salut Patron.

Nicole : (tot P.) Ge hebt hem toch zeker wel gezegd dat hij zijn voeten moest vegen ?

Aziz : Moi bien voeten geveegd, madame. Veel vuile werk vuile schoen ook. N'est ce pas, patron ?

Hebbelinck : Wil je hem het vlees eens tonen, Nicolleke? Die grote vuilniszak is voor hem en zijn broer. Die met de koteletjes en de bout moet hij maar bij mij thuis afgeven.

Aziz : Compris, patron. Benen pour moi et mon frère, vlees voor patron. Merci patron.

Hebbelinck : C'est bien, c'est bien. Madame va vous montrer.

Nicole : (trekt deur open) 't Is daar aan 't einde van de gang. Ga je gij een keer mee gaan Patriciaatje ? En laat hem dan naar buiten door de garagepoort.

Patricia : Venez Aziz, je vais vous montrer.

Aziz : Merci Mademoiselle. (beiden af).

Nicole : Ik mag haar toch wel alleen laten met hem zeker.